

29 Μαΐου 2013

ΛΑΤΙΝΙΚΑ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ

Απαντήσεις Θεμάτων Πανελληνίων Εξετάσεων Ημερησίων Γενικών Λυκείων

A1.

Σε τέτοιο σημείο έχουν οδηγηθεί τα πράγματα, ώστε, αν κάποιος θεός ή κάποιος τυχαίο περιστατικό δε βοηθήσει, δε θα μπορέσουμε να σωθούμε. Εγώ βέβαια, μόλις ήρθα στην πόλη, δε σταμάτησα και να πιστεύω και να λέω και να κάνω όλα όσα στόχευαν στην ομόνοια· αλλά τόση μεγάλη μανία τούς είχε πιάσει όλους, ώστε να επιθυμούν να πολεμούν, αν και εγώ φώναζα ότι δεν υπάρχει τίποτα πιο αξιοθρήνητο από τον εμφύλιο πόλεμο. Όλα είναι αξιοθρήνητα στους εμφύλιους πολέμους, αλλά τίποτα (δεν είναι) πιο αξιοθρήνητο από την ίδια τη νίκη: αυτή κάνει τους νικητές αγριότερους και πιο αχαλίνωτους (απ' ό,τι συνήθως), ώστε, ακόμα και αν δεν είναι τέτοιοι από τη φύση τους, πιέζονται να γίνουν από ανάγκη. Πράγματι τα αποτελέσματα (η έκβαση) των εμφύλιων πολέμων είναι τέτοια πάντοτε, ώστε όχι μόνο να γίνονται αυτά τα οποία θέλει ο νικητής, αλλά ακόμα ώστε ο νικητής να κάνει το χατίρι αυτών με τη βοήθεια των οποίων κερδήθηκε η νίκη.

Υπάρχουν μερικοί σε αυτήν την τάξη (των Συγκλητικών), οι οποίοι είτε αυτά, τα οποία πλησιάζουν απειλητικά, δεν (τα) βλέπουν, είτε αυτά, τα οποία βλέπουν, προσποιούνται (ότι δεν τα βλέπουν). Αυτοί εξέθρεψαν την ελπίδα του Κατιλίνα με επιεικείς αποφάσεις και ενίσχυσαν τη συνωμοσία, που γεννιόταν, με το να μην πιστεύουν (στην ύπαρξή της). Υπό την επιρροή αυτών ενεργώντας πολλοί, όχι μόνο φαύλοι αλλά και άπειροι, αν τον είχα τιμωρήσει, θα έλεγαν ότι αυτό έγινε σκληρά και τυραννικά. Τώρα καταλαβαίνω ότι αν αυτός φθάσει στο στρατόπεδο του Μανλίου, όπου κατευθύνεται, κανείς δεν θα είναι τόσο ανόητος, που (ώστε) να μην βλέπει ότι έγινε η συνωμοσία, κανείς (δεν θα είναι) τόσο αχρείος, που (ώστε) να μην το ομολογήσει.

B1.

bellum civile

miserrimum

ipsum

victoribus

feroci

talis

exitu

earum

auxilium

auctoritas

plus

huic

castrorum

stultam

B2.

reddidisti

sunto

cogeretur

faciendum

vult

obsequentur

peperisti

animadversum, animadversu

dixerint

intelexisse

perveniebatis

intende

vidissemus

fatebuntur

Γ1.

α.

miserius: κατηγορούμενο στο nihil

ferociores: κατηγορούμενο στο victores (απόλυτη σύγκριση)

bellorum: ονοματικός ετερόπρωτος προσδιορισμός, γενική υποκειμενική στο exitus

iis: αντικείμενο στο ρήμα obsequatur

id: υποκείμενο του απαρεμφάτου factum esse (ετεροπροσωπία)

fore: αντικείμενο του ρήματος intellego και ειδικό απαρέμφατο (ετεροπροσωπία)

coniurationem: υποκείμενο του απαρεμφάτου factam esse (ετεροπροσωπία)

β.

«in bellis civilibus»: in bellis quae civilia sunt

γ.

Bellorum enim civilium exitus tales sunt semper, ut non solum ea fiant, quae velit victor, sed etiam ut victor obsequatur iis, quorum auxilio victoria parta sit.

Cicero scripsit bellorum enim civilium exitus tales esse semper, ut non solum ea fierent, quae vellet victor, sed etiam ut victor odsequeretur iis, quorum exilio victoria parta esset.

Γ2.

α.

etiamsi natura tales non sint: Είναι δευτερεύουσα επιρρηματική παραχωρητική πρόταση, που λειτουργεί ως επιρρηματικός προσδιορισμός της παραχώρησης στο περιεχόμενο της συμπερασματικής πρότασης με ρήμα το cogantur.

Εισάγεται με τον παραχωρητικό σύνδεσμο *etiamsi* και εκφέρεται με υποτακτική, γιατί δηλώνει μια υποθετική κατάσταση, που, κι αν δεχτούμε ότι αληθεύει, δεν αναιρεί το περιεχόμενο της προσδιοριζόμενης πρότασης. Συγκεκριμένα, εκφέρεται με υποτακτική ενεστώτα (*non sint*), γιατί εξαρτάται από ρήμα αρκτικού χρόνου (*cogantur*) και δηλώνει το σύγχρονο στο παρόν-μέλλον.